

ЯРОЩУК ДМИТРО МИКОЛАЙОВИЧ

здобувач вищої освіти 124 н. г. факультету забезпечення
державної безпеки, Київський інститут Національної
гвардії України

ПРОГРАМА ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ КУРСАНТІВ ВВНЗ НГУ З ДИСЦИПЛІНИ «ВОГНЕВА ПІДГОТОВКА»: ТЕОРЕТИКО-ПРИКЛАДНИЙ АСПЕКТ

Актуальність дослідження зумовлена глибинними трансформаціями сучасного безпекового середовища та зростанням вимог до професійної підготовки майбутніх офіцерів сектору безпеки й оборони. В умовах інтенсивних бойових дій і високої динаміки оперативної обстановки особливого значення набуває вогнева підготовка як базовий елемент формування бойової спроможності військовослужбовців. Водночас сучасна військова освіта потребує переосмислення ролі самостійної роботи курсантів як інструменту не лише засвоєння теоретичних знань, але й розвитку практичних навичок, автономності мислення та здатності до прийняття рішень у складних і стресових умовах.

Метою дослідження стало розроблення та апробація експериментальної програми організації самостійної роботи курсантів з дисципліни «Вогнева підготовка», спрямованої на підвищення рівня їхньої готовності до застосування стрілецької зброї в умовах службово-бойової діяльності. Теоретичним підґрунтям виступає уявлення про багатокomпонентну структуру готовності, що охоплює когнітивний, операційно-діяльнісний, психологічний, мотиваційний, морально-етичний та фізичний аспекти, інтеграція яких забезпечує ефективність професійної діяльності військовослужбовця.

У процесі дослідження було здійснено системний аналіз науково-методичних підходів до організації вогневої підготовки, що дозволило визначити ключові критерії та рівні сформованості готовності майбутніх офіцерів до бойового застосування стрілецької зброї. Запропонована рівнева модель передбачає диференціацію підготовленості на високий, середній і низький рівні, що створює можливості для індивідуалізації навчального процесу та цілеспрямованого розвитку професійних компетентностей. Особливу увагу приділено психологічній складовій, зокрема здатності діяти в умовах стресу, дефіциту часу та невизначеності, що є визначальними факторами ефективності застосування зброї в реальних бойових ситуаціях.

Ключовим результатом дослідження є розроблення експериментальної програми організації самостійної роботи курсантів, яка базується на поєднанні модульного підходу, використанні мультимедійних та симуляційних технологій, а також практичних занять із навчальним озброєнням. Програма передбачає інтеграцію теоретичних матеріалів, відеоконтенту, тренувань у мультимедійному тирі, роботи з навчальними зразками зброї та системи самоконтролю й зворотного зв'язку. Такий комплексний підхід забезпечує поступове формування знань і навичок, їх перенесення у практичну площину та розвиток здатності курсантів до самостійного навчання.

Емпірична перевірка ефективності програми здійснювалася у формі педагогічного експерименту із залученням контрольної та експериментальної груп. Результати дослідження засвідчили позитивну динаміку показників у курсантів, які навчалися за експериментальною програмою, що проявилось у зростанні рівня теоретичної підготовленості, удосконаленні практичних умінь і підвищенні загальної готовності до виконання службово-бойових завдань.

Водночас у контрольній групі зміни мали менш виражений характер, що підтверджує ефективність запропонованого підходу.

Практичне значення дослідження полягає в можливості оптимізації навчального процесу у вищих військових навчальних закладах, підвищення якості вогневої підготовки та формування у курсантів здатності до самостійного професійного розвитку. Впровадження розробленої програми сприяє формуванню комплексної готовності майбутніх офіцерів до дій у складних умовах сучасного бою, підвищує їхню бойову ефективність та адаптивність до змін оперативного середовища.

Таким чином, результати дослідження свідчать, що організація самостійної роботи курсантів на основі науково обґрунтованих програм із використанням інноваційних освітніх технологій є перспективним напрямом розвитку системи військової освіти. Подальші наукові пошуки доцільно спрямувати на інтеграцію міжнародного досвіду підготовки, розширення використання цифрових і симуляційних засобів навчання, а також удосконалення методик оцінювання рівня сформованості професійних компетентностей майбутніх офіцерів.

ЯРОЩУК ДМИТРО МИКОЛАЙОВИЧ

здобувач вищої освіти 124 н. г. факультету забезпечення державної безпеки, Київський інститут Національної гвардії України

ПОСМІТНА ВІКТОРІЯ ВІТАЛІЙНА

кандидат філологічних наук, доцент, професор кафедри філології та військового перекладу, Київський інститут Національної гвардії України

**РОЛЬ МОВИ У ЗБЕРЕЖЕННІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ
В УМОВАХ ВІЙСЬКОВОЇ АГРЕСІЇ**

Сьогодні, в умовах повномасштабної військової агресії, питання мовної ідентичності набуло статусу державного пріоритету.

Збройна агресія є лише одним із вимірів гібридного протистояння, тоді як паралельний лінгвістичний фронт визначає довгострокові перспективи культурного та державного суверенітету [1]. Усвідомлення цього спонукає до наукового аналізу місця мови у стратегії національного спротиву, у збереженні національної ідентичності та безпеки держави.

Мета дослідження – визначити роль української мови у збереженні національної ідентичності, обґрунтувати зв'язок між мовною політикою та забезпеченням державної безпеки.

Термін «лінгвоцид» (від лат. *lingua* та *caedere*) позначає цілеспрямоване знищення мови як визначальної ознаки нації через організовану заміну на іншу. Стосовно України, ця практика охоплює більш ніж чотири століття і закріплена десятками документів [2]. Після 2022 року лінгвоцид набув нових форм: на окупованих територіях фіксується примусова русифікація освіти, заборона державної мови в публічному просторі, демонтаж українськомовних вивісок і носіїв інформації. Правозахисна організація Human Rights Watch у звіті 2024 року «Навчання в окупації: примусова русифікація системи освіти» задокументувала систематичне витіснення української мови з навчального процесу на тимчасово окупованих землях [3].

Попри деструктивний характер агресії, вона парадоксально прискорила позитивні зміни в мовній самоідентифікації українців. За даними соціологічної групи «Рейтинг», частка громадян, які вважають